

OKRĘGOWA IZBA
RADCÓW PRAWNYCH
W RZESZOWIE

**Scenariusz spotkania z
przedszkolakami
w ramach akcji KIRP
"Prawo w przedszkolu"**

KRAJOWA IZBA
RADCÓW PRAWNYCH

W dzisiejszej rzeczywistości bardzo ważne jest, aby dzieci już od najmłodszych lat wiedziały, jakie mają prawa oraz obowiązki, że są chronione przez prawo, a także, że są osoby, które mogą pomóc w zagmatwanym i niejasnym dla wielu świecie przepisów, paragrafów i kodeksów. Dlatego też Krajowa Izba Radców Prawnych wystartowała z ogólnopolskim projektem z zakresu edukacji prawnej, który objął swoim zasięgiem przedszkola publiczne w całej Polsce. Podstawę projektu stanowią dwie wyjątkowe publikacje stworzone z myślą o najmłodszych czytelnikach, które w listopadzie zostały rozesłane do publicznych placówek przedszkolnych na terenie całego kraju. Dyrektorzy przedszkoli zostali poinformowani o możliwości skorzystania z bezpłatnych, bezpośrednich edukacyjnych spotkań z radcami prawnymi, którzy odwiedzą przedszkola i z pewnością zainteresują dzieci tematyką prawną.

Bardzo dziękujemy Państwu, że zgodzili się Państwo wziąć udział w najnowszej akcji edukacyjnej KIRP "Prawo w przedszkolu" i spotkać się z przedszkolakami. Otrzymają Państwo od nas komplet książeczek pt. „Od radców prawnych bajka ciekawa o obowiązkach dziecka i prawach!” oraz „Przygody Radka i Darii, dzielnych radców z kancelarii”, z którymi będą się Państwo udawać na spotkania z przedszkolakami (otrzymane komplety po każdym spotkaniu zabieracie Państwo ze sobą, nie zostawiacie ich Państwo w przedszkolu). Mamy nadzieję, że niniejszy scenariusz będzie dla Państwa ułatwieniem w przygotowaniu się do spotkania z tak wymagającym audytorium, jakim są przedszkolaki.

Czynności wstępne

Radca prawny, który wyraził chęć wzięcia udziału w akcji "Prawo w przedszkolu" po otrzymaniu od koordynatora ds. edukacji prawnej informacji o przydzielonym przedszkolu oraz danych kontaktowych do przedszkola, kontaktuje się z przedszkolem celem **umówienia terminu spotkania z przedszkolakami** dogodnego dla radcy prawnego. Po umówieniu terminu spotkania, radca prawny informuje koordynatora o ustalonym terminie.

Umawiając termin spotkania z przedszkolakami radca musi poprosić przedszkole, aby to przygotowało wcześniej **materiały do prac plastycznych**, które będą wykonywane podczas spotkania z radcą: tekturki z końca bloku rysunkowego/technicznego, względnie rolki po ręczniku papierowym, papier kolorowy w kolorze czarnym i żółtym, klej, samoprzylepne oczka oraz bibułę w kolorze niebieskim/granatowym.

Ponieważ akcję chcemy na bieżąco relacjonować na naszej stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych, prosimy, aby ustalić z przedszkolem możliwość zrobienia zdjęć. Jeżeli przedszkole wyrazi wstępną zgodę, prosimy o przesłanie do przedszkola przed spotkaniem wzoru **zgody na wykorzystanie wizerunku** z prośbą o podpisanie zgody przez rodziców/opiekunów dziecka uczestniczącego w spotkaniu z radcą. Wzór zgody stanowi załącznik do niniejszego scenariusza. Radca zbierze zgody na wykorzystanie wizerunku i dostarczy je do OIRP Rzeszów.

Spotkanie z przedszkolakami

I. Przywitanie i przedstawienie się

Można w tym miejscu wspomnieć, iż w dniu dzisiejszym opowiemy o swoim zawodzie – zawodzie radcy prawnego, który jest jednym z zawodów prawniczych (tak jak sędzia czy prokurator) i polega na pomocy innym ludziom w zrozumieniu prawa.

II. Zaproszenie do wysłuchania bajeczki „Przygody Radka i Darii, dzielnych radców z kancelarii”, przeczytanie jej dzieciom i zbadanie ogólnego odbioru bajki z nakierowaniem na zawód radcy prawnego

Po przeczytaniu, pytamy dzieci: „Czy podobała się Wam bajeczka”? „Co podobało Wam się w niej najbardziej”? „Co zapamiętaliście”? „Kto pomógł Filipowi rozwiązać problem prawny”? Nakierowujemy dzieci, aby odpowiedziały, „że pomogli radcy prawni: Radek i Daria”

III. Omówienie pojęcie prawa i o prawach dziecka

Informujemy dzieci, że radca prawny to prawnik, który tłumaczy prawo nieprawnikom. Pytamy dzieci czy wiedzą czym jest prawo. Pozwalamy im dokonać próby samodzielnej definicji tego pojęcia. Następnie podsumowujemy, podając poniższą definicję.

Prawo to zbiór zasad obowiązujących w danym kraju. Zasady te regulują wszystkie dziedziny życia i dotyczą wszystkich ludzi: zarówno małych jak i dużych

W tym miejscu wskazujemy, że dzieci również mają swoje prawa i obowiązki. Pytamy dzieci czy wiedzą jakie to prawa i obowiązki. Dzieci w przedszkolu z reguły poruszały już ten temat, więc powinny pojawić się przykłady z sali. Następnie powołujemy się na książeczkę „Od radców prawnych bajka ciekawa o obowiązkach dziecka i prawach”, dzięki której przedszkolaki utrwalały sobie podstawowe prawa i obowiązki dziecka. Przytaczamy kilka przykładów (pokazujemy książeczkę, podając przykłady możemy pokazywać dzieciom odpowiednie ilustracje z książeczki). Następnie zapewniamy, dzieci, że nauczyciele (opiekunowie) na pewno ten temat przybliżą im następnym razem na przykładzie w/w książeczki. Kończymy ten wątek wspominając o międzynarodowym dniu praw dziecka, który obchodzimy co roku 20.11. Być może był on obchodzony również w odwiedzanej przez nas placówce (można o to zapytać nauczyciela), co doda doniosłości omawianej przez nas tematyce.

IV. Omówienie zakresu obowiązków radcy prawnego

W tym miejscu pytamy dzieci kto im pomaga, gdy pokłóć się np. o zabawkę z kolegą. Odpowiedzą, że nauczyciel lub opiekun. Informujemy dzieci, że dorosłym w rozwiązywaniu konfliktów pomagają prawnicy, np. radcy prawni. W prosty sposób omawiamy czym zajmuje się radca prawny:

- udziela porad prawnych swoim klientom, tzn. tłumaczy prawo lub proponuje sposób rozwiązania problemu,

- pisze dużo różnych pism: przygotowuje dla swoich klientów umowy, opinie prawne, pozwy,
- gdy do kancelarii przychodzi Klient radca prawny najpierw wysłuchuje jego problemu, gromadzi niezbędne dokumenty, przegląda je starannie i szuka najlepszego rozwiązania prawnego dla jego sprawy; radca prawny poucza co się może wydarzyć, jeśli Klient postąpi w dany sposób, czyli uprzedza o konsekwencjach jego wyborów, pisze niezbędne pisma w sprawie oraz dochodzi praw swoich klientów przed sądem, gdy jest to konieczne.

V. Krótka wzmianka jak zostać radcą prawnym

Informujemy dzieci, że aby pomagać swoim klientom, radca prawny musi być dobrze przygotowany. Dlatego aby zostać radcą prawnym trzeba się długo uczyć, aż 8 lat: 5 lat na studiach prawniczych oraz 3 lata na aplikacji. To bardzo długo. Musimy się też dużo uczyć i zdać wiele trudnych egzaminów, aby poznać dobrze prawo.

VI. Definicja ustawy wraz z podaniem przykładów

Wskazujemy dzieciom, że ustawy to dokumenty, w których spisane jest prawo (a więc zbiór zasad obowiązujących ludzi na terenie np. danego kraju). W tym miejscu pokazujemy dzieciom Konstytucję RP i mówimy, iż jest to najważniejszą ustawą w Polsce, regulującą zasady funkcjonowania państwa i nas w tym państwie (zwracamy uwagę jaka to cienka książeczka). Ale, żeby prawo dobrze działało musi być dokładnie spisane, nie wystarczą same ogólne zasady. Dlatego prawo szczegółowo spisuje się w wielu zbiorach.

W tym miejscu pokazujemy inne akty prawne podając przykłady z życia, np.:

- gdy sprawa dotyczy zakupu zabawki lub innej umowy działamy zgodnie z prawem cywilnym i prawem postępowania cywilnego, (możemy podkreślić jak duży jest to zbiór przepisów),
- gdy chcemy wybudować dom musimy działać zgodnie z prawem administracyjnym oraz prawem budowlanym,
- gdy zatrudniamy pracowników, musimy przestrzegać prawa pracy,
- gdy popełnimy jakieś przestępstwo, np. coś ukradnie, albo kogoś pobije, obowiązuje nas prawo karne i prawo postępowania karnego (wskazujemy, że to też obszerne zbiory ustaw).

Następnie informujemy dzieci, że prawnicy ciągle czytają jakieś ustawy. Czasem korzystają z takich książek, jak te które pokazaliśmy, częściej jednak czytają je na komputerze. Pytamy, czy dzieci uczyły się kiedyś wierszyka na pamięć i czy było to dla nich łatwe zadanie. Wówczas wspominamy, że radcy prawni muszą znać na pamięć niektóre przepisy, a nawet całe ustawy.

VII. Omówienie przykładowych umów, z uwzględnieniem tych, które zawierają również dzieci

Wskazujemy, że radca prawny musi znać przepisy, aby **profesjonalnie pomagać swoim klientom**, np. **napisać dobrą umowę**. Pytamy dzieci, czy kiedykolwiek zawarły jakąś umowę. Jeśli będzie cisza naprowadzamy np. na sprzedaż (np. zakup lizaka), czy użyczenie (np. zabawki koledze). Opowiadamy o przysługujących prawach do gwarancji lub rękojmi i roszczeniach z nimi związanych. Powołujemy się na przykłady z bajeczki, np. „Filip z naszej bajeczki już wie, że jeżeli zabawka jest niesprawna, to trzeba ją oddać do reklamacji, żądając jej naprawy, wymiany lub zwrotu pieniędzy. Zobaczcie ile macie praw.” Podajemy również kilka przykładów umów zawieranych przez dorosłych, informując, że „Dobrze by było, aby taką umowę wcześniej ocenił radca prawny, aby w przyszłości nie było z nią kłopotów”.

VIII. Omówienie stroju radcy prawnego

Na przykładzie ilustracji z książeczki wskazujemy, że radca prawny na co dzień pracuje w kancelarii lub w urzędzie. Wtedy ubrany jest w garnitur (jak mecenas Radek) lub w elegancki strój (jak mecenas Daria). Ale przed sądem radca prawny występuje w todze. Toga to strój urzędowy, tzn., że jest noszony przez radców prawnych w sądzie, na sali rozpraw. Dokonujemy opisu togi: „Jak widzicie toga jest w kolorze czarnym, ale obszycia jej mankietów i kołnierza, oraz element pod szyją zwany żabotem, mają kolor ciemno niebieski. To nas właśnie wyróżnia radców prawnych w sądzie spośród innych zawodów prawniczych.”. Informujemy, że gdy dorośli nie potrafią się pogodzić, wtedy radca prawny pomaga im rozwiązać problem np. przed sądem, dlatego niektórzy radcowie prawni spędzają dużo czasu w sądach.

IX. Omówienie sali sądowej na przykładzie ilustracji z książeczki, zdjęć lub makiety

Spójrzcie dzieci, ilustracja (zdjęcie, makieta itp.) przedstawia salę sądową:

- **za ławą sędziowską zasiadają sędziowie**—sędziowie noszą czarne togi, ale ich obszycia i żabot są w kolorze fioletowym; sędzia, siedzący po środku, ma założony łańcuch z orzełkiem – to oznacza iż jest to sędzia przewodniczący,
- **nad stołem sędziowskim wisi godło Rzeczypospolitej Polskiej** – orzeł biały; można odwrócić to i najpierw zapytać dzieci co wisi nad głową sędziego (dzieci powinny wiedzieć),

dalszą część sali pokazujemy z perspektywy sędziego. „Wyobraźcie sobie, że jesteście sędziami i siedzicie za ławą sędziowską”

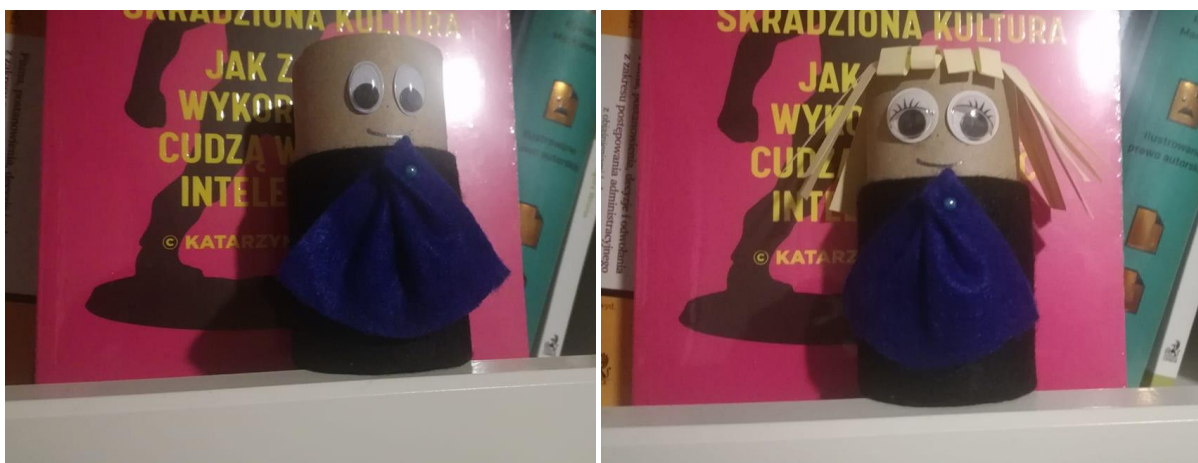
- z lewego boku ławy sędziowskiej zasiada **protokolant**, czyli osoba, która spisuje przebieg rozprawy lub posiedzenia,
- po waszej prawej stronie, czyli po prawej stronie sędziego, znajduje się **miejsce dla osoby która sprawę wniosła do sądu**, w zależności od rodzaju sprawy może być to powód lub wnioskodawca a także ich pełnomocnik, np. radcą prawnym, którego wybrał do pomocy w

sprawie sądowej; możemy dodać np.: „Na naszej ilustracji wyraźnie widzimy niebieski żabot, więc mamy pewność że stronę przed sądem reprezentuje radczyni prawna.”,

- wskazujemy ponadto, że gdyby sprawa dotyczyła np. przestępstwa kradzieży, w tym miejscu zasiadałby wówczas **prokurator, czyli oskarżyciel** -opisujemy jego togę,
- z kolei po lewej stronie sędziego, zasiada **pozwany lub oskarżony** (czyli osoba przeciwko której toczy się sprawa sądowa) albo uczestnik postępowania, a także ich obrońca lub pełnomocnik, którym w naszym przypadku również jest radca prawny, co wnioskujemy po niebieskim obszyciu kołnierza,
- naprzeciwko ławy sędziowskiej znajduje się **pulpit/mównica** dla **biegłych** (czyli specjalistów w danej dziedzinie) lub **świadków** (czyli osób, które opowiadają sądowi o tym co wiedzą w sprawie lub co widziały); tutaj także sąd przesłuchuje (czyli przepytuje) strony postępowania: powoda, pozwanego, oskarżonego, wnioskodawców czy uczestników,
- z tyłu, za pulpitem znajdują się **miejsca dla publiczności**.

Podsumowujemy, że „tak właśnie wygląda sala sądowa. A teraz każdy z was będzie mógł przygotować własnego radcę prawnego”.

- X. Przygotowanie prac plastycznych:** postaci radcy prawnego z tekturki z końca bloku rysunkowego/technicznego, względnie z rolki po ręczniku papierowym, oczek, bibuły i papieru kolorowego (zdjęcie obrazujące prace poniżej), a następnie poproszenie dzieci o ich umiejscowienie na sali sądowej (wskazanie na ilustracji lub zdjęciu, posadzenie w odpowiednim miejscu na makiecie jeżeli osoba prowadząca spotkanie przyjdzie z makietą sali sądowej). Z gotowymi figurkami całą grupą możecie sobie Państwo zrobić zdjęcie.

- XI.** Jeśli wystarczy państwu czasu, można wspomnieć dzieciom o **symbolach prawniczych** np.: o **Temidzie** (jako bogini sprawiedliwości i jej atrybutach) czy **paragrafie** (jako „znaczniku przepisów” - jednostce redakcyjnej przepisów prawa oraz znaku rozpoznawczym prawników, często występującym na szyldach kancelarii).

XII. Podsumowanie

Wskazujemy dzieciom, że mieli okazję się przekonać, iż radcy prawni pomagają ludziom w różny sposób: tłumaczą prawo udzielając porad prawnych, piszą różne pisma czy występują przed sądem. Posiadają także dużą wiedzę i mogą pomóc w każdej dziedzinie prawa. Wykazujemy wiarę, że po dzisiejszym spotkaniu każdy z uczestników będzie wiedział kim jest radca prawny i jak go rozpoznać na sali sądowej pośród innych uczestników procesu. Spotkanie możemy zakończyć cytatem z książeczki: **„Jeżeli problem prawny ma człowiek, pomocą służą prawni radcowie”!**

Czynności końcowe

Po zakończeniu spotkania z przedszkolakami radca prawny przesyła zgody na wykorzystanie wizerunku i zrobione podczas spotkania z przedszkolakami zdjęcia do koordynatora ds. edukacji prawnej. Mile widziana będzie także krótka informacja z przebiegu spotkania, w tym z jakim odbiorem spotkało się nasze spotkanie oraz czy w Państwa ocenie istnieje potrzeba omówienia dodatkowych tematów. Będziemy wdzięczni za Państwa sugestie.

Zgoda na przetwarzanie danych osobowych oraz wykorzystanie/publikację wizerunku dziecka

Ja niżej podpisana/y mając na uwadze prawa wynikające z art. 81 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz przepisy ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE oświadczam, że wyrażam zgodę na umieszczenie oraz rozpowszechnianie zdjęć, filmów i nagrań zawierających wizerunek mojego syna/córki zarejestrowanych podczas spotkania z radcą prawnym w przedszkolu w ramach akcji "Prawo w przedszkolu" w mediach społecznościowych, stronie internetowej Okręgowej Izby Radców Prawnych w Rzeszowie oraz Krajowej Izby Radców Prawnych, a także w prasie, radiu i telewizji.

Niniejsza zgoda odnosi się do wielokrotnego, nieograniczonego czasowo i terytorialnie rozpowszechniania wizerunku.

Rejestracji oraz rozpowszechniania wizerunku dokonywać będzie Okręgowa Izba Radców Prawnych w (35-016) Rzeszowie przy ul. K. Hoffmanowej 8, organizator wyżej wymienionego wydarzenia.

.....
(imię i nazwisko rodzica/opiekuna prawnego)

.....
(podpis rodzica/opiekuna prawnego)

Informacja o przetwarzaniu danych osobowych w związku z publikacją wizerunku dziecka

Niniejsza informacja przeznaczona jest dla osób wyrażających zgodę na publikację wizerunku dziecka w związku z jego udziałem w spotkaniu z radcą prawnym w ramach akcji "Prawo w przedszkolu" organizowanych przez Okręgową Izbę Radców Prawnych w (35-016) Rzeszowie przy ul. K. Hoffmanowej 8 zwaną dalej „Administratorem” lub „Organizatorem”.

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Okręgowa Izba Radców Prawnych w (35-016) Rzeszowie przy ul. K. Hoffmanowej 8.
2. W celu zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych oraz ułatwienia kontaktu w zakresie realizacji praw osób, których dane dotyczą może Pan/Pani kontaktować się pod numerem telefonu: +48 17 864 21 08 lub adresem e-mail: iod@oirp.rzeszow.pl.
3. Organizator przetwarza dane osobowe na podstawie:
  - 1) art. 6 ust. 1 lit. a) RODO, tj. udzielonej przez Panią/Pana zgody w celach związanych z organizacją projektu pod nazwą "Prawo w przedszkolu",
  - 2) art. 6 ust. 1 lit. f) RODO w uzasadnionym interesie Administratora lub strony trzeciej, w celach związanych z organizacją i przeprowadzeniem w/w wydarzenia, w tym promocji wydarzenia i rozliczenia wydatkowania środków na finansowanie wydarzenia,
  - 3) art. 6 ust. 1 lit. f) RODO w uzasadnionym interesie Administratora: w celu prowadzenia bieżącej komunikacji, zapewnienia bezpieczeństwa osób i mienia oraz ustalenia, dochodzenia i obrony roszczeń, wykorzystania wizerunku w związku z udzielonym zezwoleniem.
4. Podanie danych jest niezbędne do prawidłowego przeprowadzenia i organizacji wydarzenia.
5. Dane osobowe w postaci wizerunku zawartego na filmach i zdjęciach z wydarzenia mogą zostać upublicznione nieograniczonemu kręgowi odbiorców poprzez publikację w miejscach wskazanych w ramach udzielonej zgody.
6. Dane zostaną udostępnione w niezbędnym zakresie następującym podmiotom:
  - 1) podwykonawcom świadczącym OIRP w Rzeszowie usługi wsparcia na podstawie odrębnych umów,
  - 2) pracownikom OIRP w Rzeszowie,
  - 3) podmiotom upoważnionym do uzyskania informacji na podstawie przepisów prawa.
7. Dane nie będą przekazywane poza Europejski Obszar Gospodarczy.
8. Posiada Pani/Pan prawo dostępu do treści swoich danych oraz prawo żądania ich sprostowania, usunięcia, ograniczenia przetwarzania, prawo do przenoszenia danych, wniesienia sprzeciwu oraz – jeśli dotyczy - prawo do cofnięcia zgody w dowolnym momencie bez wpływu na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody przed jej cofnięciem;
9. Ma Pani/Pan prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego, tj. Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa, gdy uzna Pani/Pan, iż przetwarzanie Pani/Pana danych osobowych jest niezgodne z prawem.

.....
(podpis rodzica/opiekuna prawnego)